

Päällystö- lehti

Nettijatko 1/2017

Suomen Poliisijärjestöjen Liiton puheenjohtaja:

Yhteistyö tuo hyötyjä

Teksti ja kuva: Antti Kymäläinen

Suomen Poliisijärjestöjen Liitto siirtyi viime vuoden huhtikuussa STTK:sta Akavaan ja samalla liiton pääsopijajärjestö vaihtui Pardiasta Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO:oon. Ratkaisuun vaikutti SAK:n ja STTK:n liittojen hanke uuden keskusjärjestön perustamisesta.

- Poliisijärjestöjen Liitto on poliittisesti väritön ja tämä hanke alkoi näyttää enemmän puoluepoliittiselta kuin ammattiyhdistyshankkeelta, valottaa liiton puheenjohtaja **Yrjö Suhonen** päätöksen taustaa.

UK-hankkeen edetessä liitto ryhtyi selvittämään omia vaihtoehtojaan ja tällöin esiin nousi myös taloudellisen puoli.

- Kun vertasimme vaihtoehtoja, Akavan ja JUKO:n jäsenyys osoittautui meille tuntuvasti edullisemmaksi kuin jatkaminen STTK:ssa ja Pardiassa. Tämä oli ratkaiseva tekijä päätökseemme.

Poliisien tulo Akavaan 11 500 jäsenen voimin ei sujunut aivan ilman säröjä. Vastustustaviakin ääniä nousi esiin, kun keskusjärjestön hallitus käsitteli liiton jäsenhakemusta. Traumoja ei ole kuitenkaan prosessista jäänyt.

- Akavalaiset ovat käytännönläheistä porukkaa. Kun päätökset on tehty, niiden kanssa eletään. Olen tuntenut olevani tervetullut kaikissa keskusjärjestön foorumeissa, joissa olen ollut mukana. Erityisen hyvin yhteistyö on lähtenyt liikkeelle turvallisuusalan järjestöjen, kuten Upseeriliiton ja Päällystöliiton kanssa, kokee Suhonen.

Asettautuminen Akavaan vaatii Suhosen mukaan vähintään vuoden tai jopa koko keskusjärjestön vaalikauden mittaisen rupeaman, sillä eri keskusjärjestöjen sisäiset käytännöt poikkeavat toisistaan.

Koska Poliisijärjestöjen Liitto liittyi Akavaan ja JUKO:oon kesken järjestöjen vaalikausien, sillä ei ole vielä äänivaltaisia edustuksia keskus- ja neuvottelujärjestöjen hallituksissa. Liiton puheenjohtaja osallistuu hallituksen kokouksiin puhe- ja läsnäolo-oikeudella. Sen sijaan valtion neuvottelukuntaan liitto kuuluu täysivaltaisena jäsenenä samoin kuin akavalaisten liittojen yhteenliittymään Vakavaan, jonka jäsenenä ja hallituksessa liitto on ollut mukana tämän vuoden alusta.

- Osallistumme päätöksentekoon Akavan ja JUKO:n liittokokouksissa ja seuraavat vaalikokoukset ovat marraskuussa. Silloin selviää, millaisia paikkoja meille siinä jaossa tulee, toteaa Suhonen.

Spjl Suomen
Poliisijärjestöjen
Liitto

Vaikuttamiseen voimaa

Poliisijärjestöjen Liiton, Upseeriliiton ja Päälystöliiton yhteistyö ja yhteinen vaikuttaminen tarjoaa Suhosen mielestä paljon mahdollisuuksia. Myös voimaa työmarkkinoilla löytyy yhdessä enemmän - valtion henkilöstöstä noin 40 prosenttia työskentelee turvallisuusviranomaisten palveluksessa. Päättäjien on vaikeaa ohittaa tällaisen joukon näkemyksiä.

- Meillä on paljon yhteisiä asioita ajettavissa, sektorikohtaisten tavoitteiden ohella. Saavutamme synergiaetuja, kun yhdistämme sekä osaamisemme että voimamme ja vaikutamme yhdessä esimerkiksi Valtion työmarkkinalaitoksen, poliittisten päättäjien ja eduskunnan suuntaan. Yhteistyöllä päällekkäinen työ vähenee ja samalla säästetään aikaa ja rahaa, luettelee Suhonen yhdessä tekemisen tarjoamia hyötyjä.

Puheenjohtaja Yrjö Suhosen luotsaama Suomen Poliisijärjestöjen Liitto edustaa suurinta osaa poliisikunnasta. Poliisitoimen ohella liitolla on jäsenistöä oikeusministeriön, sisäministeriön ja Häätäkeskuslaitoksen piirissä.

Suhonen näkee yhteistyömahdollisuuksia myös liittojen luottamusmieskoulutuksessa.

- Valtion sisällä on paljon isoja yhteisiä asioita, joissa luottamusmiestoiminta näyttäytyy samanlaisena organisaatiosta riippumatta. Yhteisiä tilaisuuksia voidaan hyvin järjestää meidän, Upseeriliiton ja Päälystöliiton kesken.

Vastaavasta tilanteesta Poliisijärjestöjen Liitolla on jo kokemustakin. Poliisihallinnon ohella liitolla on jäsenistöä Oikeusministeriössä ja Häätäkeskuslaitoksessa. Liiton luottamusmieskoulutuksissa käsitellään kaikille yhteiset asiat yhdessä ja sen jälkeen virastokohtaiset asiat jakautuneena.

- Yhteisten tilaisuuksien avulla voidaan vahvistaa jäsenistöjen yhteishenkeä, jolla on myös edunvalvonnallista merkitystä. Osa poliitikoista ja työnantajista haluaa hajottaa ay-toimintaa ja tehdä siihen säröjä. Tähän tarvitaan ay-liimaa, jolla omat rakenteet pidetään kunnossa. Samalla tuodaan toimintaan lisää ääntä ja volyyymia, perustelee Suhonen.

Heikennykset kompensoitava

Kilpailukykykysymyksen mukaisesti sovitut virkaehdot ovat voimassa tammikuun loppuun 2018. Suhosella on selkeä näkemys siitä, miten seuraavaan neuvottelukierrokseen tulee valmistautua.

- Askelmerkit pitää asettaa omien, eikä ventialojen polkujen mukaan. Mikään nollasopimus ei tule kysymykseen. Lomarahan leikkauksille on haettava kompensoitua ja yhtä lailla työajan pidentämiselle, sillä se on nähtävä palkan alentamisena, vaatii Suhonen.

Kilpailukykykysymyksen välttämättömyyttä perusteltiin talousluvuilla, jotka pian sopimuksen syntymisen jälkeen näyttivät aivan toisenlaisilta. Suhonen kuvailee tilannetta termillä, joka poliisimiehen suulla lausuttuna kuulostaa erityisen raskautavalta.

Suhosen mielestä kotimaiselle kulutukselle ja palkansaajien ostovoimalle pitäisi antaa painoarvoa työmarkkinasopimuksissa. Näiden rapautuminen ei tee hyvää kotimaisille yrittäjillekään. Hän ei myöskään hyväksy korvamerkitsemättömiä tulonsiirtoja työnantajille.

- Työnantajilta poistettiin Kela-maksut, yhteisövero alennettiin ja kilpailukykykysymyksellä työnantajamaksuja kevennettiin entisestään. Kaikki miljardiluokan hyvityksiä työnantajille ilman mitään seurantaa, tuovatko nämä työpaikkoja tai muuta hyvää yhteiskunnalle. Tähän on tultava muutos. Ei pidä hyväksyä sitä, että työnantajille tyrkätään hilloa, joka on suoraan pois palkansaajien purkista, protestoi Suhonen.

Palkkausjärjestelmä ei pelitä

Poliisien edunvalvonnan kipein kohta on oma palkkausjärjestelmä, josta aika on jo ajanut ohi.

- Järjestelmä ei enää motivoi palkansaajaa. Se on kyllä toiminut hyvin työnantajan kannalta organisaatiouudistuksissa, mutta ei ole tarjonnut virkamiehille mitään suojaa. Järjestelmä pitäisi uudistaa, mutta tähän työnantaja suhtautuu nihkeästi, koska se vaatisi lisärahoitusta. Pelkästään nyt koneistossa kiinni olevalla rahalla se ei onnistu, kuvailee Suhonen seisovaa tilannetta.

Poliisiammattikorkeakoulusta valmistuvat eivät automaattisesti saa virkaa opintojen jälkeen. Kolmen viimeisen vuoden aikana valmistuneista noin 400 poliisista työttöminä oli tammikuussa 36. Suhosen mukaan mittaluokaltaan suurempi ongelma on se, että noin 350 poliisimiestä palvelee määräaikaisessa tehtävässä ilman taustavirkaa. Lisäksi poliisin muuta henkilöstöä on määräaikaisina noin 270. Jos poliisipäälliköltä loppuvat rahat, tämä joukko siirtyy kortistoon.

- Tämä määräaikaisissa pätkissä palveleva joukko pitäisi saada vakituisiin virkoihin, vaatii Suhonen.

Liitto on aktiivisesti halunnut herättää yhteiskunnallista keskustelua sisäisestä turvallisuudesta. Suhonen sanoo, että tässä on sekä onnistuttu että epäonnistuttu.

- Olemme saaneet näkyvyyttä mediassa muun muassa poliisin ja Hälytyskeskuksen resurssikeskusteluun liittyen ja päässeet eduskunnan valiokuntiin kuultavaksi. Tuloksiin emme kuitenkaan voi olla tyytyväisiä. Vaikka valiokunnissa meidän ongelmia ymmärretään ja niitä nostetaan esiin, niin eduskunnan suuressa salissa ryhmäkuri pitää huolen säästölinjan säilymisestä, harmittelee Suhonen.

Eduskunnassa on seitsemän poliisitaustaista kansanedustajaa, jotka toimivat kahdessa hallituspuolueessa, kokoomuksessa ja perussuomalaisissa. Suhosen mukaan ammattikunnan edustajatkaan eivät voi pullikoida ankaraa ryhmäkuria vastaan. Hän kuitenkin uskoo, että poliisiedustajien asiantuntemusta hyödynnetään eduskunnan työskentelyssä.

- Kyllä tämä pitää plussana nähdä, vaikka se ei ison salin päätöksenteossa esiin tulekaan.

Toimivat suhteet työnantajaan

Poliisijärjestöjen Liitto neuvottelee virastokohtaisista sopimuksista työnantajia edustavien Poliisihallituksen, oikeusministeriön ja Hätäkeskuslaitoksen kanssa. Uudeksi neuvottelutahoksi tulee myös sisäministeriö, sillä Suojelupoliisi siirtyi vuoden alusta sen alaisuuteen. Suhosen mukaan työnantajat tunnistavat liiton merkittävän aseman virastojen henkilöstön edustajana.

- Meillä on pitkä yhteinen taival takana. Vuoropuhelu työnantajien kanssa on muodostunut toimivaksi ja luottamukselliseksi. Jos vastakkainasettelua syntyy, vain asiat riitelevät. Ja aina ei olla barrikadin vastakkaisilla puolilla, esimerkiksi valtion budjettiin liittyen meillä on yhteisiäkin tavoitteita. Yhteistyö sujuu myös paikallisten toimijoiden kanssa ja kipeistäkin asioista pystytään keskustelemaan, kuvailee Suhonen neuvotteluilmapiirin tilaa.

SPJL

- perustettu 13.3.1923
- maan suurin poliisin ja oikeushallinnon ammattilaisten etuja ajava järjestö
- 11000 jäsentä
- Poliisi & Oikeus -jäsenlehti

Nuoria kannustetaan ay-toimintaan

Poliisijärjestöjen liitto edustaa suvereenisti suurinta osaa poliisikunnasta. Poliisien järjestäytymisaste on yli 90 prosenttia. Liitolla on 83 jäsenyhdistystä ja 11 aluetoimikuntaa. Henkilöjäsenet kuuluvat liittoon jäsenyhdistysten kautta, opiskelijajäseniä lukuun ottamatta.

Liiton ylintä päätösvaltaa käyttää neljän vuoden välein kokoontuva liittokokous, joka valitsee 58 edustajasta koostuvan valtuuston ja hallituksen. Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja 21 jäsentä.

Suhosen mukaan liiton ja sen jäsenyhdistysten luottamustehtäviin ei varsinaista tungosta ole ollut, mutta tarpeelliset toimijat tehtäviin ovat tähän saakka löytyneet. Yhdistyksiä on kannustettu ottamaan nuoria jäseniä mukaan ay-toimintaan ja näitä on riviin saatukin. Lisää kuitenkin tarvittaisiin, sillä ay-aktiivien keski-ikä

on huomattavasti korkeampi kuin jäsenistön. Ilmiö on tuttu läpi ay-kentän.

- Järjestötoiminta kilpailee jäsenten vapaa-ajastan muun tahon ja asian kanssa. Meidän päätoimisten pitää saada ay-toiminta näyttämään jäsenistölle tarpeelliselta, tärkeältä ja houkuttelevalta, tähdentää Suhonen.

Riskit työssä kasvavat

Poliisin työ on vuosikymmenten saatossa muuttunut monin tavoin. Huiminta on ollut Suhosen mukaan tekniikan kehittyminen. Hänen mielestään tekniikka on hyvä renki, mutta huono isäntä.

- Pitäisi tiedostaa, ettei poliisin työtä voida tehdä ilman eläviä ihmisiä. Kun tekniikkaa on lisätty, henkilöstöä on vähennetty ja tämän myötä kiire on lisääntynyt. Tärkeää olisi, että poliisilla säilytettäisiin ihmisen kasvot ja että tehtävät hoidettaisiin laadukkaasti.

Toinen muutostrendi on kansainvälistymisen ja ulkomaalaisasioiden korostuminen. Näiden myötä tehtävien vaikeusaste on kasvanut ja eteen on tullut yllättäviä tilanteita, kuten vuoden 2015 pakolaisaalto. Tämä kehitys pitäisi nähdä myös resurssikysymyksenä, eli miten poikkeustilanteet kyetään hoitamaan. Nyt lisäresurssit otetaan aina perustehtävistä, joista tällöin jää aina jotakin hoitamatta.

Suhonen kritisoi poliisin toimintojen keskittämistä yhä harvempiin toimipisteisiin.

- Ennen työpaikat olivat ihmisen kokoisia ja työkaverit tunsivat toisensa. Nyt poliisin toimipisteiden väli saman poliisilaitoksen sisällä voi olla satoja kilometrejä ja poliisin palvelut karkaavat aina kauemmaksi, eikä edes oman "talon" ihmisiä välttämättä tunneta. Keskittämisestä kärsivät sekä poliisit että kansalaiset.

Henkilöstön vähentäminen ja toimialueiden laajeneminen lisäävät poliisin työturvallisuusriskejä. Kovaan tilanteeseen on vaikeampi saada nopeasti lisävoimia ja uhka joutua aliresursoituna tiukkoihin tilanteisiin kasvaa.

Kaikesta "kehityksestä" huolimatta suomalaisten luottamus poliisiin on vankkaa. Suhonen näkee, että tilanteen taustalla vaikuttavat poliisin 200-vuotiset perinteet.

- Ihmisten inhimillinen kohtaaminen on hioutunut vuosikymmenien aikana ja poliisien ammattitaito on kasvanut hyvän koulutuksen kautta. Kansalaiset myös näkevät metsän puilta, eikä yksittäisen poliisimiehen hairahdus pilaa isoa kuvaa luotettavasta ja lahjomattomasta poliisista, luettelee Suhonen syitä ammattikuntansa arvostukseen.